

קוסמופוליטי

← חופשות, טיולים והרפתקאות בחו"ל

הנה באה הרכבת

קו הרכבת החדש מסין לטיבט הוא להיט תיירותי. יש האומרים שצריך למהר לטיבט, לפני שאופיה המיוחד ייעלם בגלל הפיתוח המואץ. ואולי צריך למהר פשוט מפני שזה מקום מדהים - יותם יעקבסון

מרחבים צחיחים אינסופיים ורכסי הרים עצומים, מהגבוהים ביותר בעולם, עטורי קרחונים ושלגים, מקימים את כל הבא אל טיבט. שם, מעל "גג העולם", משתרעת חופת רקיע רחבה שגונה כחול עז, ותחתיה כפרים ציוריים, מגורים מרשימים ותרבות מיוחדת במינה. עד לאחרונה ניתן היה להגיע לטיבט רק בנסיעה ממושכת מאוד, בדרכים משובשות שנחשמו לעתים קרובות, או בטיסה יחסית יקרה. מאז שנתקן קו הרכבת החדש ללהאסה, בירת טיבט, זול וקל כהלא היו אפשריים. עד לאחרונה עלה טון הברל החדשה, הגבוהה ביותר בעולם, פחתה עינין חדש בתולדותיה של טיבט ובחשיפה עם סין. הנסיעה אומנם ממושכת מאד (30 שעות מלאנג'ואו, 48 שעות מבייג'ין, 56 שעות משנגחאי), אולם התנאים, לפחות במחלקות הראשונה והשנייה, נעימים מאוד, ובתמורה גם זוכים בחציית מרחבים ומראות של גופי פראיט עוצרי נשימה. אורכו של קטע המסילה החדש, מהעיר שינג'ינג הנמצאת בצפון-מזרח הרמה הטיבטית ועד ללהאסה, הוא 1,956 קילומטרים. 960 קילומטרים מתוכם נבנו מעל גובה של 4,000 מטר, ועל-גבי קרקע לא יציבה הקופאת

מדי חורף ונעשית בוצית וטובענית בקיץ. מסיבה זו, הגם שסיום הבנייה היה בחודש אוקטובר 2005, נחנכה המסילה רק לאחר בדיקות חוזרות כתשעה חודשים לאחר מכן, ב-1 ביולי השנה.

ארץ יפה, אנשים מרשימים

על קרונתיה של הרכבת החדשה לטיבט מועמטות תקוות כלכליות רבות, שתפתח אופקים חדשים למסחר ולתעשייה, שעד כה לא היו אפשריים. עד לאחרונה עלה טון פחם או מלט כהלא היו אסורים. יואן (כ-100 דולר), פי ארבעה מעלותו במחוזות פנימיים אחרים בסין. כ-75% ממחיר המוצרים נוקפים לעלות השינוע. מאז תנוכת המסילה יורדים המחירים בהדרגה. עם האפשרות לנייד מיכון כבד, עובדים וחומרי גלם, יש יותר ויותר משקיעים המתעניינים בפרויקטים של ייצור ופיתוח בטיבט ובסביבותיה.

גם בתחום התיירות צפויה גאות, וזו של סינים המטיילים בארצם (טיבט, כידוע, היא מחוז כבוש, שסין רואה בה חלק מ"סין הגדולה"), וזו של תיירים זרים. מאז פתיחת הקו, הרכבות כולן מלאות עד אפס מקום. התחזיות מרברות על 2.5 מיליון תיירים כבר במהלך השנה הראשונה להפעלת הרכבת, והצפי הוא שההכנסה השנתית מתיירות תעלה על 5.8 מיליארד יואן (725 מיליון דולר).

לא רק תיירים מובילה הרכבת, גם מתיישבים, סינים בני האן (הגזע השולט בסין). אחת ההערכות היא שעד 2010 יוכל מספר תושביה של העיר הלהאסה. התושבים החדשים יהיו מהגרים מסין. רבים כטיבט (וגם מחוצה לה) רואים במתיישבים הללו "מתנחלים" שבאים לקבוע עובדות בשטח, ולקבוע את מעמדה ואת אופיה של טיבט כמחוז סיני. כבד, חוששים רבים, ייקץ הקץ על תביעתה של טיבט לעצמאות אי-פעם, וגם על אופיה הייחודי. האם בעוד מספר שנים ייראה ארמון הפוטאלה - סמלה של העיר ומקום משכנו המסורתי של הדלאי לאמה, עד שנאלץ לברוח מטיבט בגלל התנכלויות הממשל הסיני

השעיר והתכשיטים הכבדים משתנים בהתאם למחוז מוצאו של האדם. המפגש עם המקומיים הוא בדרך כלל לכבי במיוחד. לא אחת עולה השאלה כיצד קורה שאנשים אלה, שחיהם כה קשים, נראים תמיד מחייכים ומסבירים פנים.

בטיבט בולטת במיוחד אדיקותם של יושבי הארץ. על כל צעד ושעל ניתן ביטוי לאמונתם - תבליטים חקוקים בצלע החר, ציורים על קירות אבן, מבני סטופה (מעין מצבה דתית רבת-משמעות), דגלי תפילה ועוד, גודשים את הארץ כולה ובפרט את מעברי ההרים ונקודות הצניית הנהרות - מקומות שבהם נזקק העובר לברכה מיוחדת, ולכן גם מוקיר תודה על שזו ניתנה לו.

לצד סמלי אמונה אלה ניצבים בגאון הקומפלקסים הגדולים יותר של מנזרים ומבדרים. עד למהפכה התרבותית בסין, בטיבט התקיימו המנזרים הגדולים ביותר בעולם. כיום, הגם שנפגעו קשה, יופיים רב והביקור בהם מותיר רושם עמוק. רוב המנזרים בנויים בנקודות שגיאות וכוללות בנוף, תלויים על שיני סלע או נאחזים בצלעות החרים.

מראם החיצוני מהווה ניגוד כמעט מוחלט לגודש ולעולם הצבעוני שממלא אותם מבפנים. בהיכלות התפילה והמדרסות ניתן לספוג את ניחוח הקטורת ואת ריח חמאת היאק המזינה את להבות הנהרות, להאזין למלומלם הבלתי-פוסק של הנוזרים, להתרשם מדבקתם של עולי הרגל המקיפים את האתרים הקדושים ומשתחווים שוב ושוב, וללכת לאיבוד במבוך האינסופי של הישיות העליונות בבורהיום הטיבטי, המוצגות בפסלים ובציורי קיר רבים.

מה לא להחמיץ

טיבט אומנם עצומה בגודלה, אך רוב אתרי המורשת התרבותית מרוכזים באזור מצומצם יחסית. הביקור באזור זה כולל את העיר הלהאסה על אתריה השונים, ובהם כמובן ארמון הפוטאלה (Potala), מעונו הציורי של הדלאי לאמה (עד גלותו להודו בשנת 1959), מקדש הג'וקהאנג (Jokhang) הנחשב לקדוש ולמקודש ביותר בטיבט, שסביבותיו הומות עולי רגל משך כל שעות היום, והמנזרים הגדולים הסמוכים סרה (Sera) ודרפאנג (Drepung).

מלהאסה ניתן לצאת במספר כיוונים: מזרחה - במעלה הנהר, לעבר מנזר גנדן (Ganden); צפונה - לעבר טאשי דור (Tashi dor), חצי אי מצוקי עם תצורות סלע נפלאות על גדות אגם נאם טסו (Nam Tso); דרומה - במזרח נהר היאלונג טסאנגפו (Yarlong Tsangpo), היובל העילי של נהר הברהמהפוטרה), אל מנזר סאמיה (Samye), הייחודי במבנהו ונחשב למנזר הראשון שהוקם בטיבט ובדרום-מערבה, לאורך "דרך הידידות" אל אגם יאמדרוק טסו (Yamdrok Tso) כחול המים, אל העיירות גיאנטסה ושיגאטסה (Gyantse, Shigatse) שבהן מקדשים חשובים ביותר, שניים ללהאסה בחשיבותם, וכמוכן אל מחנה הבסיס של הר הצ'ומולנגמה (Chomolangma), המוכר יותר בשם אוורסט.

בכל אשר נפנה מובטח לנו כי נופים עוצרי נשימה יישקפו נכוחה, שמיים רביעי-עוצמה יהיו פרוסים מעלינו, המקומיים יזכו אותנו בחיובים כנים ורחבים במיוחד, ושכיות החמדה שבמקדשיהם ימשיכו להפעים אותנו ולבקש שארץ זו, ששינויים עצומים בפתחה, תשכיל לשמור על עברה ועל ייחודה השגיא.

